

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/126/2017
Identifikačné číslo spisu: 1111244398
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1111244398.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu U. P., narodeného XX. E. XXXX, bývajúceho vo Q., zastúpeného splnomocnenkyňou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, IČO: 35 955 341, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9C/178/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. januára 2017 sp. zn. 3Co/127/2016, 3Co/128/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom prvým výrokom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 8. decembra 2015 č. k. 9C/178/2011-144 v časti o zamietnutí žaloby a druhým výrokom potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 19. januára 2016 č. k. 9C/178/2011-167, ktorým uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 20 eur. Zároveň rozhodol aj o trovách odvolacieho konania. Potvrdenie prvoinštančného rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou majú predovšetkým za to, že súd prvej inštancie dospel k správneému záveru o nepreukázaní nesprávneho úradného postupu žalovanej pri výkone verejnej moci spočívajúcej vo vykonávaní dohľadu nad činnosťou podielového družstva.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Dovoláním napadol len prvý výrok tohto rozsudku. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dovolaní uviedol, že ho podáva podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) v spojení s § 431 ods.1 a § 432 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Vádu zmätočnosti odôvodnil tým, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces nepreskúmateľnosťou rozsudku odvolacieho súdu. Odvolací súd totiž neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď sebe vhodnú citoval

a rovnako dôležitú, pre neho priaznivú, zamlčal (nespomenuť ju) a keď jeho rozhodnutie je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach. K nesprávne právnemu posúdeniu veci uviedol, že predložené listinné dôkazy a verejne známe skutočnosti jasne a hodnoverne dokazujú skutočnosti zásadného významu pre rozhodnutie vo veci. Nestotožnil sa so záverom konajúcich súdov, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovaná riadne nevykonávala dohľad nad dohliadanými subjektami. Podľa neho z predložených listinných dôkazov vyplýva opak, a to, že NBS mala prístup k všetkým informáciám v dôsledku informačnej povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky, okrem iného vždy aj k aktuálnemu stavu hospodárenia družstva. Nesúhlasil ani so stanoviskom odvolacieho súdu, podľa ktorého nárok na náhradu škody voči štátu môže byť úspešne uplatnený iba vtedy, ak žalobca nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči družstvu v konkurznom konaní. V tejto súvislosti poukázal na to, že odvolací súd nevyhodnotil správne žalobcom navrhnuté dôkazy, a to správu správcu konkurznej podstaty a jeho výpoveď v konaní vedenom pod sp. zn. 7C 206/2011.

3. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že podľa jej názoru rozsudok odvolacieho súdu vychádza z náležitého zisteného stavu veci a aj z jej správneho právneho posúdenia. Preto navrhla dovolanie žalobcu odmietnuť, resp. zamietnuť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolený súd“), ktorému vec pripadla na prejednanie a rozhodnutie, po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, pristúpil k skúmaniu splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania a predpokladov prípustnosti dovolania.

5. V prvom rade sa zaoberal prípustnosťou a súčasne aj dôvodnosťou dovolania uplatnenou podľa § 420 písm. f) C. s. p. Za zmatečnosť vadu v zmysle uvedeného ustanovenia dovolateľ označil nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívnym uspokojivým spôsobom. Dovolanie v tejto časti preto bolo potrebné odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 447 písm. c) C. s. p.

6. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom tvrdenu vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) C. s. p., dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho dovolateľom uplatneného dovolacieho dôvodu, a to, že napadnutý rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Tento postup zvolil v súlade s rozhodnutím veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý uznesením sp. zn. 1 VCdo 1/2018 z 21. marca 2018 (ďalej len „rozhodnutie sp. zn. 1 VCdo 1/2018“) rozhodol o spornej otázke prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov v dovolaní tak, že kumulácia dovolacích dôvodov je prípustná.

7. Dovolený súd, vychádzajúc z právneho názoru o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov vysloveného v rozhodnutí 1 VCdo 1/2018, ktorým bol s analogickým použitím zásady *lex posterior derogat legi priori* prekonaný opačný právny názor vyslovený v rozhodnutí 1 VCdo 2/2017, zaoberal sa

vecou aj z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. v spojení s § 432 C. s. p. Dospel pritom k záveru, že i keď dovolateľ v dovolaní formálne uviedol, že dovolanie podáva aj v zmysle citovaných zákonných ustanovení, vychádzajúc z obsahu dovolania v skutočnosti vyčítal odvolaciemu súdu nesprávne zistenie skutkového stavu veci. Napr. na strane 2 dovolania v piatom odseku uviedol, že „rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné“. Ak je v dovolaní síce namietané nesprávne právne posúdenie veci, ale odôvodnené tým, že skutkové zistenia a z nich vyplývajúci skutkový záver sú chybné, teda že skutkový stav, z ktorého vychádzal odvolací súd, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, nie je z obsahového hľadiska splnená zákonná náležitosť dovolania vyplývajúca z § 428 C. s. p., a to jeho odôvodnenie dovolacími dôvodmi. V tomto ustanovení sa totiž za jednu z náležitostí dovolania považuje aj uvedenie toho, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody). Civilný sporový poriadok pritom v ustanoveniach § 431 a § 432 rozlišuje dva druhy dovolacích dôvodov. V prvom prípade sa jedná o dovolanie podané z dôvodu, že došlo k vade uvedenej v § 420 C. s. p. a v druhom prípade dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávne či nedostatočné zistenie skutkového stavu ako dovolací dôvod Civilný sporový poriadok nepozná.

8. V predmetnej veci v súvislosti so záverom odvolacieho súdu, pre ktorý bola žaloba zamietnutá, t. j. že nebolo preukázané, že by žalovaná riadne nevykonávala dohľad nad dohliadanými subjektmi, dovolateľ v dovolaní výslovne uviedol, že z predložených listinných dôkazov vyplýva opak. To znamená, že namietal skutkové zistenia ako výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, z ktorého vychádzal odvolací súd. Rovnako aj v prípade námietky voči ďalšiemu záveru odvolacieho súdu, že žalobu bolo potrebné zamietnuť aj z dôvodu, že nárok na náhradu škody môže byť úspešne uplatnený proti štátu iba vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky voči dlžníkovi v konkurznom konaní, výslovne uviedol, že odvolací súd v súvislosti s týmto záverom nevyhodnotil správne ním navrhnuté dôkazy. Nesprávne zistenie skutkového stavu však, ako už bolo uvedené vyššie, nie je podľa Civilného sporového poriadku dovolacím dôvodom. Dovolací súd ani nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Nemožno preto dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu. Dovolanie žalobcu v časti, v ktorej formálne uviedol, že ho podáva aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. v spojení s § 432 ods. 1 C. s. p., nespĺňa náležitosti vyplývajúce z § 428 C. s. p., čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. d) C. s. p.

9. Aj v prípade, ak by sa malo vychádzať z toho, že uvedením ustanovenia § 421 a § 432 ods. 1 C. s. p. v dovolaní, je bez ďalšieho splnená náležitosť dovolania v zmysle § 428 C. s. p. (teda jeho odôvodnenie dovolacím dôvodom, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci), bol by v preskúmvanej veci daný dôvod na odmietnutie dovolania v časti uplatnenia tohto dovolacieho dôvodu, a to pre nesplnenie požiadavky vyplývajúcej z § 432 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Takáto argumentácia v dovolaní

žalobcu absentuje. Nevymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p. je dôvodom na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) C. s. p.

10. Napokon, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v súvislosti s právnym záverom odvolacieho súdu, že nárok na náhradu škody môže byť úspešne uplatnený proti štátu iba vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky voči dlžníkovi v konkurznom konaní, nešlo o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Nosným (podstatným) dôvodom zamietnutia žaloby bol záver o nepreukázaní základného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to predpokladu nesprávneho úradného postupu; neexistencia škody bola uvedená len ako argument navyše. Vzhľadom na uvedené vo vzťahu k tejto otázke (ak by dovolanie inak spĺňalo všetky náležitosti), by nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 C. s. p., čo zakladá dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) C. s. p.

11. Najvyšší súd so zreteľom na obsah uvedený v bodoch 5. až 10. tohto rozhodnutia dovolanie žalobcu odmietol.

12. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobca (§ 256 ods. 1 C. s. p.), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.